

САДРЖАЈ

УВОД.....	1
1. ДИЈАБЕТЕС МЕЛИТУС.....	2
1.1 Појам дијабетеса.....	2
1.2 Узроци дијабетеса.....	2
1.3 Класификација дијабетеса.....	3
1.3.1 Дијабетес тип 1.....	3
1.3.2 Дијабетес тип 2.....	4
1.4 Симптоми дијабетеса.....	5
1.5 Распрострањеност.....	5
2. ПРЕВЕНЦИЈА, ДИЈАГНОЗА И ЛЕЧЕЊЕ.....	6
2.1 Превенција дијабетеса.....	7
2.2 Дијагноза дијабетеса.....	7
2.3 Лечење дијабетеса.....	9
ЗАКЉУЧАК.....	11
ЛИТЕРАТУРА.....	12

УВОД

Одржавање сталне концентрације глукозе у крви се постиже удруженим дејством неколико хормона: инсулина са једне стране, који снижава концентрацију глукозе и неколико хормона, који повећавају концентрацију глукозе (глукагон, кортизол, адреналин, хормон раста), са друге стране.

Инсулин се синтетише у ћелијама Лангерханс-ових острваца панкреаса. Лучи се под утицајем разних фактора, од којих је најзначајнији фактор уношење хране. Када се унесе храна, и повећа ниво шећера, долази до лучења инсулина. Када се излучи, он делује тако да фаворизује коришћење глукозе за разне метаболичке процесе у организму. Инсулин стимулише коришћење глукозе, као извора енергије у мишићима. Затим, глукоза која се не потроши за енергију, складишти се у облику гликогена у јетри, такође, под дејством инсулина. На тај начин инсулин штеди масти и протеине, а додатно и фаворизује њихово стварање. Међутим, у случају недостатка инсулина или изостанка његовог дејства, као што је случај у дијабетесу, ћелије не могу да преузму и користе глукозу и долази до гладовања ћелија, док ниво глукозе у крви расте. Гладне ћелије шаљу сигнале, и особа има потребу за додатним уносом хране, како би се обезбедила енергија. Све то доводи до додатног повећања глукозе у крви и стања које се зове хипергликемија.

Поред регулације метаболизма шећера, инсулин делује и на метаболизам масти и протеина, што најбоље доказују разни поремећаји липидног статуса у дијабетесу.

Дијабетес мелитус је група метаболичких болести, које се карактеришу повишеним нивоом шећера у крви, насталим због дефекта у лучењу инсулина, или његовом дејству, или услед постојања оба ова поремећаја. То је синдром који карактерише поремећај метаболизма угљених хидрата, липида и протеина.

УН Резолуцијом из 2006. године, дијабетес је проглашен првим незаразним обољењем, које се шири епидемијски. Глобална епидемија дијабетеса је један од највећих јавно-здравствених изазова 21. века. У свету сваких десет секунди две особе оболе, и једна умре од дијабетеса.

Више од 90% оболелих има тип 2 дијабетеса. Највећи број оболелих од тип 2 дијабетеса је старости између 40 и 59 година, мада се у последње време све чешће виђа код млађих особа. Око половине случајева су недијагностиковани, а у тренутку постављања дијагнозе, трећина новооболелих има једну или више касних компликација болести (исхемијску болест срца, мождани удар, дијабетесно стопало, ретинопатију, неуропатију или нефропатију). Тек сваки десети оболели развије тип 1 дијабетеса, који се најчешће дијагностикује у пубертету, нешто чешће код дечака.

Након укратког упознавања са појмом дијабетес мелитус-а, као веома распрострањеном болешћу широм света, у наредном тексту ће детаљније бити сагледани фактори који